

החיים בלי קמח דגים

עופר קרול

נתבקשנו לאזן את מנות הבקר שלנו גם ללא קמח דגים ו/או כל חלבון אחר מהחי.

תמחור החלב בישראל מצדיק את המאמצים לשיפור שיעורי החלבון בחלב ונראה שנוצרך לבחון דרכים אחרות מאלה שנהגנו. נראה שהכביש הראשי בכיוון הדרוש נמצא בעיקר בשני מישורים. האחד, איכות המזון הגס שמשמעותו נסיון בלתי נלאה להעלאת שיעורי הסיב הנעכל. השני, איזון בין מקורות הגרעינים (שעורה ותירס, חיטה וסורגום) יחד עם הגדלת המגוון של החלבון הצמחי האיכותי.

נראה כי כמו שידענו בעבר כך גם היום נדע למצוא את הפתרון וכאמור למעלה ולקראת עונת הקציר הבאה, איכות המספוא צריכה להיות המטרה והיא ניתנת להשגה. כבר היום, עוד בשלב של תכנון הזריעה יש לתאם זנים, חלקות וסוגי קרקע כדי שיהיה כמה שפחות לחץ בעונת הקציר.

סיב איכותי יושג רק בקציר בו הצמח בשלב פיסיולוגי מוקדם של סוף הפריחה ותחילת מילוי הגרעין.

קמח הדגים כמו גם קמחי הבשר והנוצות חדרו לסל המזונות שלנו עם הדרישה לשיפור שיעורי החלבון בחלב.

קמח הדגים הוא ספק החלבון הטוב ביותר לפרות חלב אחרי החלבון המיקרוביאלי שנוצר בכרס. לכן ומתוך הבנתנו את מגבלות הכרס נהגנו בשנים האחרונות להכליל במנות שיעורים של 150 ועד 400 גרם קמח דגים. השירותים הווטרינריים היו ערים לנעשה בעולם הרחב ומונעו מאתנו שימוש בקמחי בשר ממקורות של מעלי-גרה. ההחלטה לאיסור השימוש במקורות חלבון מקמחי מעלי-גרה נבעה מהחשש, שמא תהיה הדבקה של הבקר בגורם שעלול להביא לידי המחלה הקטלנית שפגעה בעדרים מסויימים באירופה, "מחלת הפרה המשוגעת" (BSE).

לשמחתנו, פרט למקרה בודד, אין התפרצות של המחלה בישראל ונקווה שכך יישאר. יחד עם זאת, עם התפשטות המחלה באירופה ובעיקר עם העליה בפאניקה הציבורית כתוצאה מכך ומתוך זהירות וללא כל בסיס מדעי מוצק,

בצעד רב וביגון כבד קיבלנו את הידיעה על מותו בטרם עת של חברנו ומורנו

יוסי לפר ז"ל

חברת "קופולק", על כל עובדיה, מרכינה את ראשה ומשתתפת בצעד המשפחה

התאחדות מגדלי בקר בישראל וחבריה

משתתפים בצעד המשפחה

על מותו הפתאומי של יוסי לפר ז"ל

חבר יקר ואיש מקצוע מרשים

דברי הספד ליוסי לפר

אנו נמצאים בעיצומם של הימים הנוראים בין ראש השנה ליום כיפור. בתפילות הימים הנוראים אנו אומרים: "אדם יסודו מעפר וסופו לעפר, בנפשו יביא לחמו, משול כחרס הנשבר, כחציר יבש וכצייץ נובל, כצל עובר וכענן כלה, וכרוח נושבת, וכאבק פורח, וכחלום יעוף".

רק בערב ראש השנה נפרדנו, ואיחלנו איש לרעהו "שנה טובה" ואת כל הברכות האפשריות לבריאות, לבשורות טובות, והנה פתאום מכה נוחתת עלי עם קבלת ההודעה שיוסי נפטר. פרידה היא תמיד קשה, אך קשה שבעתיים כשהיא פתאומית כל כך. בלי הכנה ומחבר קרוב, וזאת אחרי עבודה משותפת ובניית מרקם של יחסים אישיים קרובים, וכמו שתמיד כיניתי זאת – הרבה "שעות יוסי". קשה לחשוב של אשר בְּיָנוּ יחד, פתאום נגמר.

לפני למעלה מעשור שנים, החל יוסי את עבודתו במרכז מזון בקבוצת יבנה, כתזונאי למעלי גרה. לאדם בתפקיד כה רגיש, חיפשתי מועמד מתאים. אם הייתי מחפש מועמד בעל הופעה, מסודה, קפדן בלו"ז, איש שיווק ומכירות, לא הייתי בוחר ביוסי. אני בחרתי ביוסי בגלל התכונות המיוחדות שלו, שהיו כה דומיננטיות אצלו – יושר, צניעות, ענווה, מקצועיות ויצירתיות. יוסי היה בן אדם עם נשמה, וזה מה שחיפשתי. התכונות האלה כל כך איפיינו אותו. הוא היה קשוב לכל אחד באשר הוא – משכיל או חסר השכלה, ומבלי לפגוע ולהתנשא. תמיד הסביר באיטיות את אשר הוא חושב.

יוסי לא התבייש לומר: "אני לא יודע, אני אבדוק". יוסי ניסה בדרכים יצירתיות, תוך ראיית הרפתן וצרכיו כמרכז, להציע לו את הפתרון המיטבי וזאת באמצעות הכלים שעמדו לרשותו. הרבה מאד מהנאספים כאן, יכולים להעיד על הסיוע הרב שהם קיבלו בזכות כשרונו של יוסי.

יוסי ידע גם לספר בדיחה טובה בשעות קשות, ולהתגלגל מצחוק לשמע הלצה; או לחילופין, דיווח על אירוע מצער, אפילו ירידה בכמות החלב או תמותת פרה חס וחלילה. אם היתה תקלה כלשהי, התגובה שלו היתה "אוי ואבוי", והרגשת כמו שמהו נקרע ממנו.

כשהתווכחנו על נושא מסוים, ויוסי לא קיבל את דעתי, הוא שתק; והשתיקות הארוכות האלה לימדו אותי שהוא צודק. ויוסי מבלי לפגוע, סיכם את העניין ברוח טובה.

עבורי, הסתלקותו של יוסי בימים אלה, נותנת כפל משמעות לשם שלהם – "הימים הנוראים". יוסי, במעמד זה אני רוצה לבקש את סליחתך, אם במקרה פגעת בי בכמהלך עבודתנו המשותפת. אני רוצה שתדע יוסי, שאנו כולנו, ואני במיוחד, במרכז מזון יבנה, לעולם לא נשכח את תרומתך המקצועית והאנושית לענף שלנו.

יוסי ידידי, אתה יחיד ובלעדי.
יהי זכרך ברוך!

צביקה שריד

מרכז מזון
קבוצת יבנה

יוסי לפר אינו

בראש השנה אבד לנו איש יחיד ומיוחד, איש שונה כל כך: יוסי לפר. מגושם לכאורה, מחוספס חיצוני אשר תוכו עדין כל כך ורק איש שהופעתו הפרועה משהו, והמשלומפּרָת, עם התרמיל הגדול על השכם (הקרוע בד"כ באחת מפינותיו...) היתה יכולה להוליך שולל מסתכל מן הצד שאינו מכיר ומוקיר את סגולותיו הייחודיות.

יוסי היה מלומד ובקי להפליא במזונות הנהוגים במקומותינו – כולל אחרון מזונות הלוואי שמשמש במשק כלשהו אישם בארץ. ערכי המטריצה "ישבו" אצלו בראש בצורה מושלמת עד אחרון המינרלים. הוא הכיר על בוריין את הריאקציות הביוכימיות ואת המטבוליזם. יוסי קרא והכיר ספרי ביוכימיה, וטרינריה, רפואה, דוקחות, וכמובן הזנה. מן הספרים הישנים והיסודיים ועד לפרסומים העכשוויים; בעיות שונות במשקים בכל רחבי הארץ העסיקו אותו תדיר, ללא לאות וביסודיות היה לומד אותן מכל צדדיהן. לעתים יכולת למצוא אצלו כמה חוברות של ה-Journal of Dairy Science פתוחות במקביל כאשר נושא מסוים מעסיק את הברנש.

מקוריותו והיצירתיות שלו היו נפלאות. לאחר ביקור במשק – בו לא התבייש אף פעם להיכנס לסככה ולמשש ולמולל את הפרש – היה שוקע לא פעם במחשבה ואחר כך מציע פתרון, ואז הולך לבדוק בספרים, ולאחר זמן מה היה מוצא כיצד השפיע יישום רעיונותיו במשק. יוסי לא נבהל כשהיה צריך לחפש חומר גם על חזירים, סוסים, יענים ובעצם – מה לא?

יוסי לא חשש ולא התחמק משום אתגר. ביקוריו לא היו בלחץ זמן, שכן מושג הזמן לא היה קיים במתכונתו המוכרת אצל יוסי... למעשה על רקע זה אירעו לא מעט אי-התאמות ואי-הבנות מצד אנשים מן היישוב... יוסי לא היה נחבא אל הכלים – הוא אהב לבלות ולהתרועע, טיולים וריקודים, שירה, בדיחות וצחוקים. אולם בכל הקשור למטען הידע העצום שלו – קשה היה למצוא איש צנוע ממנו, ובעצם קשה בכלל למצוא איש כזה.

התקדמותו והצלחתו לעולם לא לוו במרפקים ובדחיפות של אחרים לאחור. הוא לא היה מסוגל לדבר סרה. איש מלא פירגון ורצון שופע לסייע ולשפר. בכל הארץ הכירוהו. וכולם היו שווים לפניו – מראשון הפרופסורים ועד אחרון אנשי הצוות ברפת – כולם בני אדם. לוח הפגישות עמוס לעייפה; היריעה תמיד קצרה מלהשתרע – כי צריך לסייע לכל אלה שזקוקים. עצם הזכרת שמו של יוסי לפר או הופעתו היתה מעלה מיד חיוך ושמחה – כה אהבוהו.

ודאי שלרבים תחסר כעת דמותו הססגונית, כאשר ירצו לטכס עצה או להחליף דעה וללבן נושא מקצועי כלשהו מתחום הממשק או ההזנה. גם לי תחסר יוסי, מאד תחסר. אך עם זאת אני שמח שנפל בחלקי להכירך, כי באמת, אין אנשים כאלה.

ישראל עופר